

A s i a m i i k r e k .

1811-ben Ázsiának Siam nevű királyságában — ugyanott, a hol az elefántok nagyobb tiszteletben részesülnek mint maga a fejedelm, s melynek fővárosában (Bankokban) a fejedelmi palota kivételével valamennyi ház czölöpökre van építve, vagy pedig bambusztalpakon úszik, tehát az eredetiségek-

Eng.

Csang.

k.ny. = kardnyujtvány.

e.k. = egyesítő kötél.

k. = köldök.

nek mintegy szabadalmazott honában — egy anya oly ikerpárt szüle, mely a maga nemében páratlan az emberiség- és tudomány - történetében. Ezen testvérpár, melyet a természet arra rendelt, hogy egész emberéleten keresztül elválaszthatlanul együtt maradjon, az említett anyának szám szerint ötödik szülöttét képviseli, ki előttük már négy, rendszeren fejlődött siamival ajándékozta meg férjét, egy bevándorlott chinait. Siam s China egyesülve járultak tehát ezen immár 58 éves férfiak, — egy valóságos kettősember — létrehozásához, kiket már a harminczas években emlegettek s a kik *siami ikrek* elnevezése alatt régóta ismeretesek. Napjainkban azonban már-már feledékenységbbe ment emlékek, miután 1835 óta csöndes visszavonultságban éltek észak-carolinai birtokukon, melyet önmaguknak mutogatása által szereztek egy élelmes amerikai hajóskapitány vezérlete alatt, ki először fedezte fej-

őket hazájokban. Az utolsó amerikai testvérháború azonban megfosztá őket egészen vagyonuktól s kényszeríté ismét azzá lenni, a mi voltak : közbámulás tárgyai kíváncsi embertársaik számára.

Ámde hajdanában üres erszénnyel s üres szívvel utaztak, semmi által sem egyesítve, csak a $7\frac{1}{2}$ " vastag s $4\frac{1}{2}$ " hosszú kötélék által, mely az egyiknek szivgödkrétől a másiknak ugyanazon tájáig terjedvén a két testből egyaránt

kinövő, ökölvastagságú szerves kötelet képez, s így (ha csak műtét által nem) elválaszthatlanul egymáshoz lánczoló őket; míg most méltó bánatukra, ugyanily vastag családi kötelekkel vannak ezen fölül egymáshoz kapcsolva. *Bunker Csang* és *Bunker Eng* ugyanis — így nevezik az ikreket — két nővért, egy amerikai lelkész leányait, — vettek nőül s ezekkel, mindegyik természetesen csak saját nevével, csak 22 mondd huszonkét gyermeket nemzettek. És pedig *Eng* (ki valamivel nagyobb) 7 fiút s öt leányt, *Csang* pedig 3 fiút s 7 leányt; sőt ez utóbbi, daczára előrehaladt korának, 3 hó előtt meg atyai örömben részesült. A családnak ezen tekintélyes száma lőn azonban okozója annak, hogy az ikrek, kik 58 év óta folytonosan együtt voltak, egymástól elválni óhajtanak, ha a műtétel életveszély nélkül kivihetőnek bizonyulna; s európai utjoknak főcélja, a pénzszerzésen kívül, a legkitünőbb európai sebészek a szétválasztásra vonatkozó véleményének kieszközlésében áll. Ők maguk ugyan kevés súlyt fektetnek a szétválasztás lehetőségére, miután már egymáshoz szoktak és szeretik egymást, van azonban mindegyiknek neje, s ezzel — minden ki van fejezve. A visszavonás, mely E. és Cs. családja között dúl, s melyet, mint rendszeren Éva utódai, a két nő, szított s tart fenn folytonosan, már rég kényszeríti az ikreket családjaikat elkülöníteni s így kettős háztartást alapítani, mi által az atyapár természetesen kényszerítve lőn majd az egyik, majd a másik háztól napokig távol lenni. Ezen önkénytelen kirándulásoknak, — ez akarata *Bunker Csangné-* s *Bunker Engnének* — a sebészi késnek kellend véget vetni.

James E. Simpson, edinburgi szülészettanárnak, a „*British Medical Journal*“-ban megjelent értekezése, melyből az ikerpárról közölt s alább közlendő tényállásokat merítém, a jelenleg Edinburgban tartózkodó ikerpár külsejéről, összekötési módjáról s az elválasztás lehetőségéről igen világos, érthető adatokat közöl; legujabban pedig *James Startin*, a londoni bőrkórtani kórház sebésze ajánlatot tesz az ikrek elválasztására s így barátjával, *Simpsonnal*, ki az elválasztás ellen nyilatkozott, ellenkező véleményen van. Mindezen adatokat, néhány teratologiai (torzképződésekről szóló) megjegyzés kíséretében ezennel az olvasó elé terjesztjük.

Két férfit látunk szorosan egymás mellett állani, kiknek egyike, *Eng* 5' 2½" magasságú, míg a másik, *Csang* 1 hüvelykkel alacsonyabb, s kik oly módon vannak egymás felé fordulva, hogy testöknek mellső felülete mintegy 30°-nyi mell felé nyílt szöveget képez. Oldalt nem képesek egymástól jobban elfordulni, minthogy az egyik férfi szegycsontjának alsó végétől a másiknak megfelelő pontjáig 4½" hosszú, elég tömör kötelék vonul át haránt irányban, melynek középmérete 3", kerülete a képlet közepén 7½", az ikrek testéből való eredés helyén pedig 8½"—9". A körülbelül férfikar vastagságú egyesítőkötél, melyen, alsó felületének középpontján, a köldökheg (*Nabelnarbe*) látható — az ikerpár

közös köldöke, melylyel egykor a közös köldökzsinor állott összefüggésben — mindkét fivérnek hasán azon tért tölti ki, mely a szívgyödör s egy rendesen képződött ember köldöke közt foglal helyet.

Az ikreket egyesítő kötél, mint ezt anyjok elbeszélése után közlik, oly rövid vala, hogy csak egymással szemközt voltak képesek feküdni. Ezen szerfeleti kényelmetlen *en face* helyzetet a kötélnak folytonos feszítése és nyujtása által lassanként sikerült annyira módosítaniok, hogy jelenleg már csaknem egészen oldalt képesek egymás mellett állani.

Egyesítő kötélok eredeti hajlékonyságának bizonyosságául azt állítják, hogy születésök alkalmával egyidőben egyikök fej-, a másik pedig lábfekvéssel jelent meg anyjoknak medenczebejáratánál; sőt még továbbá azt is beszélük, hogy 12 éves korukig képesek voltak egyesítő kötélok körül oly módon megfordulni, hogy az egyik ajkaival a másiknak lábát érintheté, mit maguk s mások gyönyörködtetésére gyakran véghez vittek.

Ezen különös egyesítő képlet, melynek pontosabb bonczlani alkata csakis az ikrek halála után fog felderítettetni, különböző részein különböző összeállítású, a mi kétség kívül a köztakaró alatt fekvő részek által feltételeztetik. Felső része legkeményebb; itt ugyanis mindkét egyén szegycsontjának testétől csaknem egyenes szög alatt eltérő s az ellenkező oldal felé húzódo kardnyújtvány porczállamánya fekszik; a két kardnyújtvány azonban a középvonalban nem érinti egymást, s ha az ikrek a mennyire csak lehet egymástól eltávoloznak, egy újat lehet a két porcznyújtvány vége közé mélyeszteni. Az egyesítő kötélekben tehát ily módon szilárd belváz keletkezik, mely valószínűleg még néhány szomszéd bordának porcza által erősítést nyer. A kötélnak alsó része ellenben lágyabb tapintatú ruganyos, mint a körtakaró, mely valamely sérvrésztlet borít be. S valóban, ha a fivérek egyike köhög, kívülről tapintani lehet, miként nyomólnak a belek a kötél ürébe, mely a két hasürt valószínűleg összeköttetésben tartja.

Az egyesítő kötél által csaknem semmi idegösszeköttetés nem létesíttetik; az ikrek lélektani harmoniájáról alább leendő szó. A kötél középpontjára eszközölt érintést mindkét fivér saját részletén érezi; ha azonban a középponton túl báresak $\frac{1}{2}$ hüvelykkel is alkalmazzuk a nyomást, ezt csak azon fivér érezi, a kihez az illető kötélrészlet épen tartozik.

Az edényösszeköttetés ellenben mind élet- mind kórtani tünetek folytán tetemesnek bizonyult, — s e körülménynek kellő méltánylása legnagyobb fontossággal bír. A kórtani tünetek egyébiránt sokkal világosabban szólnak az ikrek edényrendszerének belső összefüggéséről, mint az élettaniak. Ámbár ugyanis, egészben véve, teljes életökön át kitünő egészségnek örvendtek, néha mégis betegek is voltak. S mindannyiszor, valahányszor a betegség lényegében vérvegyi bántalom volt, a két testvér egyszerre szenvedett. Így mindkettő egyszerre állott ki a bárányhimlőt s egy más alkalommal a kanya-

rót (Masern). Hasonlókép egy időben szenvedtek váltólázban; fázás, forróság és izzadás egy órában lépett fel az ikreknél.

Más betegségek ellenben, melyek az edényrendszerrel nem állanak ily egyenes viszonyban, gyakran felléptek az egyik fivérnél, míg a másik ment maradt, így p. o. a fogfájás. Cs. bizonyos humorral panaszlá el, hogy E-nél semmi részvétre nem talált, midőn ő heves fogfájástól gyötörtetett, a miben E. soha sem szenvedett; s midőn azután Cs. fájó fogát kihuzatá, E. az egész-ből mit sem érzett. Bélmenésben majd egyidejüleg szenvedtek, majd ismét csak az egyik.

Az egyesítő kötélben ugyan semmi nagyobb edény, különösen ütér nem fordul elő, az említett kórtani tünetek után azonban nagy valószínűséggel lehet a két fivér edényrendszerének hajszáledényes összefüggését következtetni. Simpson a két fivér hajszáledényei ezen viszonyának kifürkészésére egy élettani kísérletnek veté őket alá. E. mintegy 10 szemer jódkálit vett be oldatban. Erre a fivérek által bocsátott első vizelet két óra múlva pontos vegyelemzésnek lön alávetve; E. vizelete a keményítővel tett kémlesre erősen megszínésedett, míg Cs. alig tünteté fel a színesedésnek nyomát. Tekintetbe véve az említett kémszernak nagy érzékenységét s azon körülményt, hogy alkalmazására a vizeletben foglalt jóduak legcsekélyebb mennyisége is az ismert reactiót mutatja, azon következtetésre bír, hogy a két fivér közt igen csekély hajszáledényes összeköttetés létezik.

Miután az egyesítő képletet ily módon közelebről megismertük, fordítsuk már most figyelmünket magukra az ikrekre. Mindenek előtt feltűnik rendkívüli hasonlatosságuk; arczuk olyan, mint ugyanazon mintának két lenyomata s határozottan kedélyes benyomást gyakorol; kifejezések habár szellemdúsnak nem is mondható, de épen nem ostoba, s egyik sem bír a chinai fajnak erősebben kifejlődött jellegével, habár külső szemzugaik kissé felfelé irányítvák. Miután pedig egészen europai divat szerint öltözködnek, hajukat rövidre nyírva viselik, s habár kissé amerikai hanglegtéssel, de jól beszélnek angolul, s mívelt emberek modorával bírnak, legkevésbbé sem gyanítanók kelet-ázsiai származásukat, hanem azoknak tartanók, a mikké honosulás útján csak ugyan lettek, t. i. amerikaiaknak.

Termetök bár nem igen magas, de eléggé erőteljes, s miután Cs. E.-nél egy hüvelykkel alacsonyabb, az egymás mellett álló két iker azon benyomást teszi, mintha E. Cs.-ra egy kissé áthajlanék, ez azonban csak látszólagos. Ha ülnek vagy állanak, Cs. jobb karját, E. pedig balját hátul tartja, miután ezen helyzetben kényelmesebben érzik magukat; ha azonban esznek, mindkettő mindkét kezét használja a nélkül, hogy egymásnak alkalmatlankodnának. Előbbi években az ikrek külső karjai gyengébbek és soványabbak voltak mint a belsők, jelenleg azonban már egyenlő erősek. A két külső lábszár ellenben körületben egy hüvelykkel erősebb, mint a belsők. Járás közben mindig ugyanazon

mozgási rendet követik; ha Cs. jobb lábával előre lép, E. a ballal követi s i. t. Így járnak folytonosan, mióta egyesítő kötelők nyújtás folytán az oldalhelyzetet megengedi. Ezen helyzet következtében mellkasuknak külső fele domborodottabb a belsónél, mely a folytonos érintés következtében egészen laposra van nyomva.

Erősebben kifejezett külső lábaikkal igen érdekes ellentétet képeznek szemek, melyek közül a belsők (E.-nek bal, Cs.-nak pedig jobb szeme) határozottan jobb láttehetséggel bírnak, mint a külsők, s ez annyira megy, hogy egymás mellett fekvő, tehát belső szemek bezártával, alig képesek a tárgyakat megkülönböztetni.

Hallásuk ellenben, legalább E.-é a jobb fülön erősebb, mint a balon; E. egyébiránt sokkal jobban hall, mint Cs., a ki jobb fülén az oda tartott óra kegyését sem hallja.

Azon kórboncztani tétel, mely szerint kettőstorzak (Doppelmonstre) egyikénél a szív és máj megfordított helyzetben van (a szív jobb, a máj pedig bal oldalon) Cs. és E.-nél nem talál bizonyítékot. Dr. A i t i k e n pontos kopogtatás és hallgatóság útján mindkét egyénnek említett szerveit a rendes helyen találta. E.-nek szívesúcsa a bal csecsbimbón kissé kívül fekszik, Cs.-é ellenben nem mutatható ki tisztán, ámbár a bal szív hangjait nála is a bal csecsbimbóval egy vonalban lehet legtisztábban hallani.

A két fivérnek sem légzése, sem vérkeringése nem egyidejű. Egy Edinburgban kiállott influenza alkalmával Cs. pulsusa perczenként 24-el többet mutatott, mint E.-é s T h o m p s o n- és H a r t n a k Londonban tett észleletei szerint E. pulsusa perczenként 81-et lök, míg Cs.-é 84-et.

Elválasztásaik szint ily kevésbé egyenlők; Dr. G a m g e e nevezetesen azon eredményhez jutott, hogy a két fivér vizelete huygany, húgy-sav s egyéb alkatrészeit tekintve ép oly különbségeket mutat, mint bármely más két egyéné.

Daczára annak, hogy a fivérek elég közel ($4\frac{1}{2}$ "") vannak egymáshoz erősítve, mégis különféle t e s t g y a k o r l a t o k a t legnagyobb könnyűség- s ügyességgel végeznek. Nevelés, szokás s őszhangzó kedélyhangulat által vezéreltetve mindig egyenlően cselekszenek, s ha valakire, úgy az ikerpárra alkalmazhatók méltán az igék: egy gondolat két testben. — Kitűnő futók és úszók, szenvedélyes és ügyes vadászok, jól sakkoznak, azonban nem együtt, hanem rendesen mindegyik külön más személylyel. A megszólítást természetesen mindkettő hallja, s egyik vagy másik szolgál azután alkalmas felelettel, a nélkül, hogy egymásnak valaha szavába vágnának. Mindkettő azonban külön is képes társalogni ép úgy, mint bármely más két egyén. Helyesen írnak s olvasnak angolul s kedvelik a történelmet s költészetet, egyikök rendesen előolvas, de gyakran külön is olvasnak ugyanazon, vagy más könyvből. Rendesen egyidőben alszanak s ébrednek föl, bár nem mindig; álmaik mindig

különbözők. Szomjat vagy testi szükségét többnyire együtt érznek, bár ez sem szenved kivételt.

A mit ennek előtte gondolataiknak tökéletes egységéről állítottak, mind kabolmány; miután már egy fél századnál több idő óta együtt élnek, gondolataik, hajlamaik s előítéleteik többnyire találkoznak ugyan, szellem dolgában azonban tényleg sokkal inkább el vannak különítve, mint testileg.

Jó üzletemberek s általában azon benyomást teszik, mint értelmes, tanult gentlemanek.

Megismerkedvén ennek folytán a híres siami ikrekkel, lássuk már most röviden, mily vélet uralkodik elválasztásuknak kivihetőségére nézve.

Si m p s o n az ikrek elválasztását életveszélyesnek tartja; mind az ikrek mind pedig a sebész részéről semmikép sem igazolható könnyelműségnek tartaná a műtét megkísértését. Maga az elválasztás ugyan semmi nehézséggel nem járna, legkomolyabb megfontolást érdemel azonban azon körülmény, miszerint az ikrek hasüre az egyesítő kötélén át legnagyobb valószínűséggel közlekedik, s így a műtét által a hasür lenne megnyitandó, a mi kétségkívül a legkomolyabb következményeket vonhatná maga után, főleg ha még azt is fontolóra vesszük, hogy végzett műtét után a megnyitott hasüröknek ismétli elzárása a legnagyobb nehézséggel járna, miután a kötél alsó részén a bőr oly vékony és feszes, hogy a seb elzárására semmikép sem alkalmazható.

J a m e s S t a r t i n ellenben a műtét kivitelét lehetségesnek tartja s azon ajánlatot teszi, hogy lassanként, fokozatosan („gradually“) eszközöltessék. E végből egy jól megaranyozott 1—2““ vastagságú aczél- vagy aluminiumkorongot ajánl, mely közepén a kötél elfogadására megfelelő nagyságú lyukkal volna ellátva s két egyenlő részből állana, melyek finom csavarok segítségével fokozatosan egymáshoz közelebb s közelebb mozdíttathatnának. A készülék alkalmazása által 300, vagy még több idő közben (ugyanannyi nap alatt) eszközölt közelítés után az egyesítő képlet annyira megvékonyodnék, hogy a készel való szétválasztatást többé mi sem akadályozná. Az egészben legkomikusabb, a mit St. készülékének ajánlására felhoz: „Készülékemnek — így szól — az ikrekre nézve másik előnye még abban állana, hogy díszesen lehetne kiállítani, s így a bámuló közönségre új vonzerő gyakoroltatnék!“

A siami ikrekhez hasonló csodaszülöttekről K ö n i g tesz említést az 1690-ki lapokban. Ez eset két leánykára vonatkozik, kik tökéletesen oly módon voltak egymással összekötve, mint a siami ikrek, s K ö n i g születésök után azonnal lekötést alkalmazott, mely naponként szorosabbra vonatván, a képlet végre késsel metszetett szét. A műtét eredményét K ö n i g ezen száraz szavakkal fejezi ki: „Gemelli sibi invicem adnati, feliciter separati.“ További sorsukról tehát hallgat a krónika.

Teratologiai tekintetben még néhány rövid megjegyzést csatolunk a siami ikrekhez. Mindenekelőtt említést érdemel, hogy M a y o 1831-ben megjelent

értekezésében csaknem szó szerint úgy írja le az ikreket, mint azt ezennel Simpsonnak 1869-diki közleményei után tettük. Csakhogy akkor még a fivérek alsó végtagjai s általában egész testök kevesebb egyöntetűséget mutatott, mint jelenleg. Mayo már szintén kiemeli azon adatot, miszerint az ikrek köhögése alkalmával bélkacsok nyomódnak az egyesítő kötélbe, valamint az ikreknek kevés edény összeköttetését is felemlíti, végre határozottan kimondja elválasztásuknak lehetetlenségét, mely csak az esetben volna megengedhető: „ha az egyik fivér halálakor a másik még egészséges volna.“

A siami ikrek élettani tekintetben minden esetre unicumok a szó szoros értelmében s hozzájuk hasonló tudtommal sem a régi, sem az újabb korból nem ismeretes. Kórboncztoni múzeumokban ugyan találni itt-ott hasonló ikreket — borszeszben; élő példákról azonban, s különösen olyanokról, a kik mögött egy emberélet áll, a történelem s tudomány sehol sem tesz említést. Vajjon a König által szétválasztott nővérek életben maradtak-e, erről nincs tudomásunk, sokáig azonban semmi esetre sem élhettek, különben bizonyára nagyobb figyelmet ébresztettek volna; Vrolik egyébiránt a torzképződések elsőrangú gyűjtője s ismerője azt állítja, hogy: „König esete alig érdemel hitelt“, s ez nézetem szerint elégséges.

Ennyit a siami ikerekről addig, míg talán személyesen megismerkedhetünk velök, a mire némileg van kilátás, miután szándékukban van magukat Európa nagyobb városainak bemutatni. — (*A „Wiener Mediz. Wochenschr.“ 1869, 20., 21. és 22. sz.; Brühl tanár értekezése után közli*

E. G

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.